

Ksiądz prof. dr hab. Henryk Witczyk

Droga do kapłaństwa oraz praca duszpasterska i społeczna

Ks. prof. Henryk Witczyk urodził się 29 X 1955 r. w Dankowie Dużym (pow. Włoszczowa). Po ukończeniu w 1973 r. Liceum Ogólnokształcącego we Włoszczowie wstąpił do Wyższego Seminarium Duchownego w Kielcach. Świecenia kapłańskie przyjął 29 maja 1980 r. we Włoszczowie z rąk bpa Edwarda Materskiego. W lipcu tego samego roku rozpoczął pracę duszpasterską w Olkuszu (parafia św. Andrzeja). W czasach narodzin „Solidarności”, a także w okresie stanu wojennego, pełnił funkcję duszpasterza tamtejszego świata pracy. W latach 1980-1981 jako wikariusz 40-tysięcznej parafii w Olkuszu był kapelanem „Solidarności” (w Liceum Ogólnokształcącym, w Olkuskiej Fabryce Naczyń Emaliowanych oraz w Hucie Bolesławiec). Od samego początku wraz z działaczami „Solidarności” organizował uroczyste manifestacje religijno-patriotyczne i Msze św. w intencji Ojczyzny.

Jako prefekt w Liceum Ogólnokształcącym im. Króla Jana Kazimierza w Olkuszu kierował przygotowaniem młodzieży i szkoły do uroczystej wizyty biskupa

kieleckiego Stanisława Szymborskiego, podczas której młodzież i rodzice zawiesili krzyż w hallu szkoły, obok tablicy upamiętniającej jej profesorów i wychowanków, którzy w roku 1920 i w latach 1939-1945 oddali życie w obronie Ojczyzny. Wydarzenie to miało miejsce w październiku 1981 r., na kilka tygodni przed wybuchem stanu wojennego. Uroczyste zawieszenie krzyża, a zwłaszcza wieloletnia obrona tegoż krzyża, wobec którego nieustannie prowadził nieprzyjemne działania ówczesny dyrektor LO i lokalne władze PZPR, wpisały się na trwałe w historyczną pamięć nie tylko miasta i parafii Olkusz oraz nauczycielskiej „Solidarności” i Kościoła diecezji kieleckiej. Po wprowadzeniu stanu wojennego ks. Henryk Witczyk opiekował się rodzinami internowanych pracowników „Solidarności”, członków władz regionalnych Związku. Wraz z robotnikami i nauczycielami ustawił trzy krzyże na placu obok kościoła św. Andrzeja – dla uczczenia poległych górników z kopalni „Wujek”. Wokół nich gromadziła się młodzież, nauczyciele i rodzice w każdą niedzielę po mszy świętej „młodzieżowej” o godz. 10-ej (zwłaszcza w stanie wojennym, ale także w kolejnych latach).

W uznaniu wybitnego zaangażowania społecznego, 30 października 2012 r. ks. prof. Henryk Witczyk otrzymał tytuł Honorowego Obywatela Miasta Włoszczowy. W dniu 21 grudnia 2017 r. – zgodnie z ustawą dekomunizacyjną – wojewoda świętokrzyski Agata Wojtyśzek podjęła decyzję o zmianie nazw ulic w pięciu miejscowościach, w tym w dawnym mieście Kurzelów, gdzie jednej z ulic patronem został ks. prof. Henryk Witczyk, zastępując działacza komunistycznego Mariana Buczka

Studia i praca naukowa

Ksiądz. Henryk Witczyk rozpoczął studia biblijne w kieleckim Wyższym Seminarium Duchownym pod kierunkiem ks. prof. Józefa Kudasiewicza, które uwieńczył w styczniu 1984 r. doktoratem z teologii biblijnej na Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie. Na wniosek komisji egzaminacyjnej praca doktorska nosząca tytuł *Teofania w Psalmach*, została opublikowana w 1985 r. nakładem Polskiego Towarzystwa Teologicznego w Krakowie. W latach 1984–1986 wykładał język łaciński na III i IV roku w WSD w Kielcach i prowadził ćwiczenia z homiletyki. W październiku 1986 r. rozpoczął studia w Papieskim Instytucie Biblijnym w Rzymie, gdzie w 1988 r. uzyskał licencjat, a 17 XII 1991 r. pomyślnie złożył egzamin w formie tzw. lectio publica, kończąc w ten sposób *annus ad doctoratum*.

We wrześniu 1992 r. podjął wykłady Starego Testamentu w Wyższym Seminarium Duchownym w Kielcach. W tym samym czasie rozpoczął wykłady w Świętokrzyskim Instytucie Teologicznym w Kielcach, będącym filią Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. 1 października 1995 r. podjął pracę w Instytucie Nauk Biblijnych KUL na stanowisku asystenta przy Katedrze Teologii Biblijnej Nowego Testamentu. Po roku, 1 października 1996 r., otrzymał stanowisko adiunkta. 17 listopada 1997 r. przedstawił rozprawę habilitacyjną *«Pokorny wołał, i Pan go wysłuchał» (Ps 37, 4a). Model komunikacji diafonicznej w Psalmach*. Rozprawa i kolokwium habilitacyjne Rada Wydziału Teologii KUL oceniła bardzo pozytywnie i przyjęła, a nadany mu stopień doktora habilitowanego został zatwierdzony przez Centralną Komisję ds. Stopni i Tytułów Naukowych. W 1998 r. został mianowany kierownikiem Katedry Teologii Biblijnej w Instytucie Nauk Biblijnych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, a w 1999 r. objął stanowisko profesora nadzwyczajnego. W okresie trzech lat od daty habilitacji opublikował 3 książki i niemal 20 artykułów naukowych. Uczestniczył także w licznych sesjach naukowych organizowanych w KUL. 2 października 2004 r. jako pierwszy wykładowca KUL odebrał nominację profesorską z rąk prezydenta RP. W 2004 r. otrzymał nagrodę Ministra Edukacji Narodowej i Sportu za książkę *Pascha Jezusa odpowiedzią na grzech świata. Eschatologiczna Ofiara ekspiacji i nowego Przymierza*. W latach 2008-2016 pełnił funkcję dyrektora Instytutu Nauk Biblijnych, inicjując już w 2006 r., a następnie organizując przez kolejne lata Międzynarodowe Jesienne Dni Biblijne. Stanowią one forum debaty naukowej, w której uczestniczyło wielu specjalistów w dziedzinie historii, qumranologii oraz hermeneutyki i egzegezy biblijnej.

W kwietniu 2012 r. jako dyrektor INB KUL rozpoczął rozmowy z dziekanem Wydziału Teologii KUL i rektorem Papieskiego Instytutu Biblijnego w Rzymie w celu koordynacji pracy dydaktycznej i badawczej między obydwoma ośrodkami studiów i badań biblijnych. Wynikiem trwających ponad dwa lata analiz i uzgodnień stała się obowiązująca do dzisiaj umowa, według której wyniki egzaminów z języka hebrajskiego i greckiego wykładanego na roku propedeutycznym w Lublinie są uznawane przez władze rzymskiego Instytutu, a profesorowie obu uczelni mogą, w zależności od potrzeb, prowadzić wykłady lub seminaria w każdej z nich. Pierwszy egzamin z języka hebrajskiego i greckiego według modelu praktykowanego w Papieskim Instytucie Biblijnym miał miejsce w INB KUL w dniach od 21 do 24 czerwca 2014 r.; wzięło w nim udział pięcioro studentów, osiągając pozytywne wyniki.

Będąc redaktorem naczelnym półrocznika, a potem kwartalnika *Verbum Vitae* ks. prof. H. Witczyk wspierał jego rozwój tak, iż obecnie czasopismo

odnotowane zostało na liście *Scopus* i jest dostępne on-line, z wysoką pozycją na liście periodyków naukowych sporządzanej przez MEiN – 100 punktów. Pełniąc funkcję dyrektora INB KUL przeniósł *Roczniki Biblijne*, wydawane przez Towarzystwo Naukowe KUL, do Wydawnictwa KUL. Zaowocowało to w marcu 2011 r. zmianą tytułu na wersję anglojęzyczną *The Biblical Annals* i zmianą formatu czasopisma, a także nową formą redagowania, współpracą z autorami z zagranicy, wejściem na platformę cyfrową oraz podobnie wysokim miejscem na liście MEiN – 100 punktów. Obydwa czasopisma naukowe, wydawane obecnie jako kwartalniki, są flagowymi publikacjami Instytutu Nauk Biblijnych KUL, a od 2019 r. Sekcji Nauk Biblijnych oraz Instytutu Nauk Teologicznych KUL. W 2015 r. ks. prof. Henryk Witczyk otrzymał nagrodę zespołową drugiego stopnia rektora KUL za działalność popularyzującą osiągnięcia naukowe w mediach elektronicznych.

18 września 2003 r., podczas 41. Sympozjum Biblistów Polskich w Koszalinie, ks. prof. Henryk Witczyk został wybrany do Zarządu Sekcji Biblistów Polskich, która 6 grudnia tegoż roku przekształciła się w Stowarzyszenia Biblistów Polskich. W tajnym głosowaniu powierzono mu funkcję zastępcy przewodniczącego SBP na pięcioletnią kadencję (2003-2008). W ciągu pięciu pierwszych lat istnienia i działalności Zarząd pod kierunkiem ks. prof. Waldemara Chrostowskiego, przewodniczącego SBP, zorganizował wiele różnych inicjatyw, które sprostać miały zadaniom wyznaczonym przez Statut Stowarzyszenia. Wiceprzewodniczący współorganizował kolejne Sympozja Biblistów Polskich, a poprzez publikacje i działalność naukowo-dydaktyczną przyczynił się do rozwoju i pogłębiania znajomości Pisma Świętego w środowisku Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II i poza nim – zwłaszcza w katolickich mediach drukowanych i elektronicznych. Funkcję zastępcy przewodniczącego SBP pełnił również w drugiej kadencji, w latach 2008-2013.

Na X Walnym Zebraniu Stowarzyszenia Biblistów Polskich w Toruniu, 17 września 2013 r., ks. prof. H. Witczyk został wybrany przewodniczącym SBP na nową pięcioletnią kadencję (lata 2013-2018). W dowód uznania aktywnej i pozytywnej roli w środowisku biblijnym i dydaktyczno-akademickim na XV Walnym Zebraniu, które 17 września 2018 r. miało miejsce w Łomży, wybrany został przewodniczącym SBP na drugą kadencję (lata 2018-2023). Członkostwem honorowym uczczony został wówczas zasłużony dla SBP jego pierwszy przewodniczący, ks. prof. Waldemar Chrostowski. W wygłoszonej laudacji ks. prof. Henryk Witczyk skierował do ks. prof.

Książdz prof. dr hab. Henryk Witczyk

Waldemara Chrostowskiego prośbę, aby zechciał dalej służyć Stowarzyszeniu jako jego honorowy przewodniczący. Do wybranego w Łomży Zarządu SBP weszli: ks. prof. Artur Malina (zastępca przewodniczącego), ks. prof. Mariusz Rosik, ks. dr hab. Roman Bogacz, ks. prof. Dariusz Kotecki, ks. prof. Janusz Kręcідło i ks. prof. Wojciech Pikor. Z tak ukształtowanym zarządem ks. prof. Henryk Witczyk kieruje aktywnością SBP, zorganizowawszy Walne Zebranie i 57. Sympozjum Biblistów Polskich w pokamedulskim klasztorze na Wigrach (16-19 września 2019 r.) i przygotowując, po roku przerwy spowodowanej pandemią, sympozjum SBP w Radomiu zaplanowane od 13 do 15 września 2021 r.

W listopadzie 2009 r. papież Benedykt XVI powołał ks. prof. Henryka Witczyka na członka Papieskiej Komisji Biblijnej (PKB), zaś w 2014 r. powołanie ponowił na drugą kadencję papież Franciszek. W PKB reprezentował Polskę w gronie 20 biblistów z całego świata (Włochy, Niemcy, Wielka Brytania, USA, Nigeria, Indie, Kamerun, Brazylia, Meksyk, Kolumbia, Argentyna). Pracom PKB za jego kadencji przewodniczył najpierw kard. Wiliam Levada, a następnie kard. Gerhard L. Müller i kard. Luis Ladaria, kolejni prefekci Kongregacji Nauki Wiary. W pierwszej kadencji współtworzył dokument *Ispirazione e veritaà della Sacra Scrittura. La Parola che viene da Dio e parla di Dio per salvare il mondo* oraz dokonał jego przekładu na język polski i opublikował pod tytułem *Natchnienie i prawda Pisma świętego. Słowo, które od Boga pochodzi i mówi o Bogu, aby zbawić świat* (2014). W drugiej kadencji aktywnie uczestniczył w debatach nad studium «*Che cosa è l'uomo?*». *Un itinerario di antropologia biblica*. Dokument ten został w dniu 16 grudnia 2019 r. zaprezentowany papieżowi Franciszkowi i światowej opinii publicznej. W przekładzie na język polski, dokonany przez ks. prof. H. Witczyka, ukazał się w 2020 r. pod tytułem „*Czym jest człowiek? (Ps 8,5). Zarys antropologii biblijnej*”.

Aktualnie ks. prof. Henryk Witczyk kieruje pracami Katedry Teologii Biblijnej i Proforystyki w Sekcji Nauk Biblijnych Instytutu Nauk Teologicznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, w której wraz z nim badania naukowe prowadzą dwaj adiunkci: ks. dr hab. Marcin Kowalski, prof. KUL, oraz ks. dr Marcin Zieliński. Głównym przedmiotem naukowych zainteresowań pracowników tej Katedry są w pierwszym rzędzie zagadnienia z zakresu hermeneutyki biblijnej (zwłaszcza natchnienie, prawda Pisma Świętego, najnowsze metody interpretacji), eklezjologii oraz antropologii biblijnej widziane w perspektywie ksiąg sapiencjalnych, tradycji ewangelicznej oraz nauczania św. Pawła. Odpowiadają one na najbardziej palące potrzeby Kościoła

powszechnego. Synod Biskupów poświęcony Słowu Bożemu oraz jego roli w życiu i misji Kościoła (2008) sformułował postulat, aby Papieska Komisja Biblijna w świetle najnowszych badań hermeneutyczno-egzegetycznych opracowała temat natchnienia i prawdy Pisma Świętego. Z kolei III Nadzwyczajny Synod Biskupów, obradujący w Rzymie w latach 2014-2015, poświęcony kwestiom małżeństwa i rodziny, zalecił zbadanie tej problematyki w świetle Objawienia biblijnego, Tradycji i wiary Kościoła, ich najnowszej interpretacji, ale także oczekiwań współczesnego świata.

Temat natchnienia i prawdy Pisma świętego ks. prof. Henryk Witczyk podejmował w kilkunastu referatach i artykułach naukowych. Wraz z całym kierowanym przez siebie INB KUL zorganizował dwa sympozja poświęcone tej tematyce: pierwsze pod hasłem „Natchnienie Pisma Świętego” miało miejsce w ramach X Międzynarodowych Jesiennych Dni Biblijnych w dniach 22-23 października 2014 r.; drugie, pod hasłem „Bóg objawiający się w swoim Słowie. Prawda Pisma Świętego”, odbyło się w tym samym kluczu Międzynarodowych Dni Biblijnych w dniach 20-21 października 2015 r. Katedra Teologii Biblijnej i Proforystyki wzięła w nich czynny udział, tak od strony merytorycznej jak i organizacyjnej. Najważniejsze referaty obydwu sympozjów wydano w serii „Analecta Biblica Lublinensia”, tom XV: *Natchnienie Pisma Świętego. W świetle świadectwa tekstów o nich samych* (red. M. Wróbel, S. Szymik, K. Napora, Wydawnictwo KUL, Lublin 2017).

Jeszcze szerzej w Katedrze Teologii Biblijnej i Proforystyki w ostatnich latach badana jest relacja mężczyzna-kobieta, tak w wymiarze małżeństwa i rodziny jak i w wymiarze miłości oblubieńczej jako symbolu miłości Boga i człowieka. Papież Franciszek, wyrażając wielkie zaniepokojenie rozpadem małżeństw, kryzysem demograficznym, dezintegracją osobową młodzieży, dramatyczną sytuacją osób starszych, i to w skali całego świata, po zakończeniu w październiku 2015 r. III Nadzwyczajnego Synodu Biskupów, zlecił – jak wspomniano wyżej – Papieskiej Komisji Biblijnej podjęcie badań nad antropologią biblijną. Katedra Teologii Biblijnej i Proforystyki, w której pracuje były i aktualny członek Papieskiej Komisji Biblijnej, włącza się w ten nurt poszukiwań i analiz, zarysowanych przez dokument „*Czym jest człowiek? (Ps 8,5)*”. Wyniki swych badań pracownicy Katedry przedstawiają w formie referatów na sympozjach (m. in. zorganizowanym przez Katedrę Teologii Biblijnej i Proforystyki na KUL-u w dniu 17 marca 2021 na temat „Relacje homoseksualne a zamysł Stwórcy wobec mężczyzny i kobiety”) oraz publikują w najwyższej punktowanych naukowych czasopismach biblijnych zagranicznych i polskich (m. in.: „*Verbum Vitae*” 39/1 (2021)).

Praca redaktorska i organizacyjna

W 1983 r., na mocy nominacji ordynariusza kieleckiego Stanisława Szymeckiego, ks. prof. Henryk Witczyk zorganizował redakcję ogólnopolskiego kwartalnika homiletycznego „Współczesna Ambona”, reaktywowanego po 30 latach od zamknięcia go przez stalinowskie władze PRL w roku 1953. W latach 1983-1986 pełnił funkcję zastępcy redaktora naczelnego tego kwartalnika, którym był bp Mieczysław Jaworski. Przez okres 4 lat troszczył się o systematyczne ukazywanie się czasopisma w nakładzie 6 000 egzemplarzy. Od czerwca 1992 do czerwca 2019 r. pełnił funkcję redaktora naczelnego „Współczesnej Ambony”. W tym czasopiśmie opublikował ponad 50 homilii i wiele artykułów poświęconych teologii biblijnej Starego i Nowego Testamentu. Zainicjował także wydawanie przy redakcji „Współczesnej Ambony” teologiczno-biblijnej serii „Słowo życia”. Drukowane były w niej przede wszystkim książki, które prezentowały najnowsze osiągnięcia egzegezy biblijnej.

W 1985 r. przekonał biskupa ordynariusza kieleckiego o konieczności otwarcia małej poligrafii. Mając zgodę i wsparcie finansowe ordynariusza, który mimo stanu wojennego nie bał się ryzyka konfiskaty i prześladowań ze strony komunistycznego reżimu, otworzył małą poligrafię. Maszyna drukująca, kserograf oraz podstawowy sprzęt introligatorski zostały ulokowane w pomieszczeniach Kurii Diecezjalnej (obok siedziby Referatu Katechetycznego). Największym osiągnięciem wydawniczo-poligraficznym był druk ponad 50 000 egzemplarzy kazań ks. Jerzego Popiełuszki zamordowanego w 1984 r. przez UB.

Podczas pobytu w Rzymie w latach 1986-1991 nawiązał stałą współpracę z międzynarodową redakcją miesięcznika „30 Giorni”, z redakcją francuskiego miesięcznika „Catholica” wydawanego w Paryżu, z redakcją kwartalnika „Il Nuovo Areopago”, wydawanego w Rzymie, z rzymską redakcją tygodnika „Il Sabato”, oraz z grupą profesorów amerykańskich, pracujących na Uniwersytecie Św. Tomasza w Houston (Texas) i na Uniwersytecie Katolickim w Waszyngtonie. W lipcu 1989 r., podczas miesięcznego pobytu w USA, zorganizowanego przez ambasadę amerykańską w Warszawie, zapoznał się z wieloma tamtejszymi katolickimi i świeckimi środowiskami kulturalnymi i redakcjami czasopism. W latach 1988–1991 utrzymywał ścisłe kontakty z polską sekcją Radia Watykańskiego i redakcją programów telewizji watykańskiej „Telepace”.

Za zgodą biskupa kieleckiego 15 stycznia 1988 r. ks. prof. Henryk Witczyk został powołany przez kard. Józefa Glempa, Prymasa Polski, na stanowisko

redaktora naczelnego ogólnopolskiego i emigracyjnego kwartalnika społeczno-kulturalnego „Znaki Czasu”. Do 1991 r. „Znaki Czasu” redagowane były w Rzymie, natomiast w latach 1992-1994 siedziba redakcji została przeniesiona do Warszawy i Kielc. Redagowanie „Znaków Czasu” w Kielcach było możliwe dzięki powstającemu w tym samym czasie Wydawnictwu „Jedność”. Funkcję redaktora naczelnego „Znaków Czasu” pełnił do grudnia 1993 roku. Jako redaktor naczelny brał udział w sympozjach z okazji 100-nej rocznicy encykliki *Rerum Novarum*, zorganizowanych w kwietniu 1989 r. na Uniwersytecie w Lecce (południowe Włochy) i w październiku na Uniwersytecie Św. Tomasza (Angelicum) w Rzymie. W październiku 1990 r. wygłosił wykład gościnny na Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie, na temat *Chrześcijaństwo a Żydzi w świetle ósmego rozdziału IV Ewangelii*. W tym czasie publikował zarówno w zakresie biblistyki i teologii, jak i na tematy społeczno-polityczne i życia Kościoła w Polsce. Międzynarodowe zainteresowanie wzbudziły jego teksty drukowane w czasopiśmie włoskich: artykuł prezentujący podróż kard. J. Glempa na Białoruś i do Moskwy, opublikowany na łamach międzynarodowej edycji „L'Osservatore Romano” (listopad 1989 r.); wywiad z abp T. Kondrusiewiczem dla międzynarodowej wersji „30 Giorni” (maj 1990 r.). Z uwagą środowiska naukowego spotkała się jego recenzja książki prof. S. Grygła *Chrześcijaństwo i kultura*, przedstawiona w Radiu Watykańskim (wrzesień 1990 r.).

W maju 1991 r., wykorzystując kontakty ze środowiskiem czeskim w Pradze (i Rzymie), słowackim w Trnawie (i Rzymie) i węgierskim w Pannonhalmie (i Rzymie), zorganizował spotkanie założycielskie międzynarodowego czasopisma dla Polski, Czech, Słowacji i Węgier. Owocem spotkania było ukonstytuowanie się międzynarodowej redakcji czasopisma, którego mecenasem zgodził się zostać kard. Paul Poupard, przewodniczący Papieskiej Rady ds. Kultury. Przejściowe problemy wewnętrzne poszczególnych Kościołów i trudności finansowe sprawiły, że gotowy projekt czeka na realizację, która *notabene* z każdym dniem staje się coraz bardziej możliwa. W październiku 1991 r. na zaproszenie Papieskiej Rady ds. Kultury Henryk Witczyk wziął udział w sympozjum presynodalnym, zorganizowanym w Watykanie, podczas którego zabrał głos na temat roli chrześcijańskich partii politycznych w formowaniu oblicza nowej Europy. Za zgodą kard. P. Pouparda podjął odpowiedzialność za przekład i publikację akt tego sympozjum w Polsce. Ukazały się w formie książki *Chrześcijaństwo i kultura w Europie. Pamięć – Świadomość – Program* (Kielce 1992).

Poczynając od 1990 r. na mocy dekretu biskupa kieleckiego, który ustanowił go dyrektorem-organizatorem Wydawnictwa „Jedność”, podjął szereg działań zmierzających do zaistnienia wspomnianego wydawnictwa: zapewnienie bazy

materialnej, skompletowanie zespołu edytorsko-księgowego, przygotowanie niezbędnych urządzeń technicznych i odpowiedniego zespołu pracowników. W 1990 r. bp Stanisław Szymecki erygował Wydawnictwo „Jedność” w Kielcach. Zastępcą dyrektora został ks. Leszek Skorupa. Od początku istnienia Wydawnictwo „Jedność” pozycjonowało się na arenie szerszej niż diecezja kielecka. W pierwszych miesiącach funkcjonowania za sprawą międzynarodowych kontaktów dyrektora „Jedność” opublikowano książki A. Frossarda *Bóg i ludzkie pytania*, *Człowiek i jego pytania*, *Świat Jana Pawła II* oraz *Wielcy pasterze*.

Od sierpnia 1991 ks. prof. Henryk Witczyk organizował Diecezjalne Radio „Jedność”, które zostało otwarte w czerwcu 1992 roku. Podczas pobytów w Kielcach nagrał dla Polskiego Radia Kielce kilka audycji na temat chrześcijańskiej wizji świata i życia. W latach 1992–1996 w Radiu „Jedność” prowadził w każdą sobotę 90 minutową audycję „Komentarze do czytań niedzielnych”. W pierwszej części komentował czytania na bieżącą niedzielę, a w drugiej odpowiadał na pytania słuchaczy.

W latach 1995–2005 ks. prof. Henryk Witczyk był redaktorem naukowym dziesięciotomowego wydania *Biblii dla każdego* (wyd. Jedność, Kielce). Jest to polska edycja monumentalnego, 10. tomowego dzieła, wydawanego we Włoszech pod tytułem *Bibbia per la famiglia*. W latach 2007–2012 odpowiadał za redakcję naukową polskiego wydania 17 tomów *Lectio divina na co dzień* (Wydawnictwo Sióstr Loretanek, Warszawa). Pod jego redakcją naukową ukazały się również tak ważne dzieła z zakresu kultury i wiedzy biblijnej jak *Nowy leksykon biblijny* (Jedność – Herder, Kielce 2011), *Nowa encyklopedia chrześcijaństwa* (Jedność, Kielce 2016) i *Nowy słownik teologii biblijnej* (Jedność – TN KUL, Kielce – Lublin 2017).

Z inicjatywy ks. prof. Henryka Witczyka bp Kazimierz Ryczan powołał 19 marca 2001 r. Instytut Teologii Biblijnej VERBUM w Kielcach i mianował go jego dyrektorem. Instytut ten służył publikacji wartościowych opracowań biblijnych oraz współpracy młodych biblistów z Polski i z zagranicy. Zasadniczy cel naukowego działania zrzeszonych w nim biblistów stanowi wydawanie kwartalnika „Verbum Vitae”, którego ks. prof. Henryk Witczyk został redaktorem naczelnym. Pierwszy numer ukazał się w końcu 2002 r. i spotkał się z bardzo dobrym przyjęciem tak ze strony profesorów jak i studentów biblistyki. Równocześnie Instytut VERBUM rozpoczął wydawanie serii „Studia Biblica”, w której ukazują się rozprawy naukowe z zakresu interpretacji Pisma Świętego.

W 2004 r., wraz z dyrekcją Radia Maryja, ks. prof. Henryk Witczyk doprowadził do powstania i współtworzył audycje z cyklu „Szukając Słowa Bożego”,

w której udział, już od blisko 20 lat, biorą bibliści ze wszystkich ośrodków akademickich w Polsce. Ma ona na celu przygotowanie pogłębionego komentarza do niedzielnych czytań mszalnych, z odniesieniem do chrześcijańskich oraz biblijnych korzeni polskiej kultury i z aktualizacją orędzia ewangelicznego.

W 2005 r. ks. prof. Henryk Witczyk przygotował statut i założył Dzieło Biblijne im. Jana Pawła II w Polsce. Statut został zatwierdzony przez Konferencję Episkopatu Polski na trzy lata, a w roku 2008 na czas nieokreślony. Z wyboru członków i moderatorów Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II pełni funkcję przewodniczącego. Wybór na każdą kolejną pięcioletnią kadencję zatwierdza Konferencja Episkopatu Polski. Głównym celem przyswiecającym założycielowi i przewodniczącemu Dzieła Biblijnego było i jest animowanie, pogłębianie i umacnianie apostołatu słowa Bożego w Polsce oraz inspirowanie treściami Objawienia najnowszej kultury i życia Polaków. Z inicjatywy ks. prof. Henryka Witczyka w marcu 2008 r. Konferencja Episkopatu Polski ustanowiła ogólnopolski Tydzień Biblijny, który rozpoczyna się Niedzielą Biblijną.

We wrześniu 2012 r. pod patronatem Dzieła Biblijnego zorganizował Telewizyjny Uniwersytet Biblijny, który regularnie nadaje wykłady z zakresu biblistyki (druga i czwarta sobota miesiąca – na antenie TV Trwam). Wielkim Kanclerzem i opiekunem tej inicjatywy został kard. Gianfranco Ravasi, przewodniczący Papieskiej Rady Kultury, który wraz z biskupem kieleckim Kazimierzem Ryczanem mianował go rektorem odpowiedzialnym za program i poziom naukowy wykładów o charakterze egzegetyczno-teologicznym. W ścisłej współpracy z zarządem i moderatorami diecezjalnymi Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II ks. prof. H. Witczyk zorganizował w dniach 28-30 października 2012 r. Pierwszy Kongres Biblijny w Polsce pod hasłem „Biblia kodem kulturowym Europy”. Gościem specjalnym był kard. Gianfranco Ravasi. Główny temat podjęli w swoich wystąpieniach wybitni bibliści z różnych ośrodków uniwersyteckich w kraju. mówiąc o Biblii w twórczości Goethego, Słowackiego, Dostojewskiego, Manna, Herberta, Kamińskiej, a także o inspiracjach biblijnych w muzyce Bacha i Verdiego oraz w filmie, np. w „Siódmej pieczęci” Bergmana i „Dekalogu” Kieślowskiego. Oprócz tych i innych form kongresowej aktywności przewodniczący Dzieła Biblijnego poprowadził konferencję prasową z udziałem kard. Gianfranco Ravasiego pod hasłem „Ewangelia w świecie współczesnym – źródło kultury czy zagrożenie?”. Szerokim echem odbiły się także referaty o miejscu i roli Pisma Świętego w życiu i nauczaniu Jana Pawła II, które wygłosili sekretarz Jana Pawła II, obecnie metropolita Lwowa, abp Mieczysław Mokrzycki i kard. Gianfranco Ravasi. Jako główny organizator,

Książdz prof. dr hab. Henryk Witczyk

ks. prof. Henryk Witczyk stwierdził w wywiadzie dla KAI, że Pierwszy Kongres Biblijny w Polsce jest odpowiedzią na posynodalną adhortację Benedykta XVI *Verbum Domini*, która ukazała się w roku 2011.

W czerwcu 2016 r. Konferencja Episkopatu Polski powołała ks. prof. Henryka Witczyka do redakcji naukowej Biblii Tysiąclecia, powierzając mu funkcję redaktora naczelnego i zlecając pracę nad kolejnym, szóstym wydaniem. Winno ono inspirować myślenie, kulturę i wiarę Polaków w oparciu o najnowsze badania filologiczno-egzegetyczne, w których stosuje się nowe metody interpretacji Pisma Świętego.

W 2017 r. ks. prof. Henryk Witczyk wystąpił z pomysłem organizowania w Niedzielę Biblijną Narodowego Czytania Pisma Świętego. Projekt ten przedłożył oficjalnie przewodniczącemu Konferencji Episkopatu Polski abp Stanisławowi Gądeckiemu, a przez niego wszystkim biskupom polskim, którzy wyrazili zgodę na te inicjatywę. Pierwsze Narodowe Czytanie Pisma Świętego miało miejsce w kwietniu 2017 r. – w drugą niedzielę po Wielkanocy. W 2018 r. Narodowe Czytanie Pisma Świętego i związane z nim materiały były ukierunkowane na obchody 100-lecia niepodległości Polski. Patronat honorowy nad tym wydarzeniem objął premier Mateusz Morawiecki i abp Stanisław Gądecki. Centralna uroczystość miała miejsce 15 kwietnia 2018 r. w katedrze na Wawelu i była transmitowana na żywo w TVP 3 (łącze ogólnopolskie). Specjalne orędzie do uczestników skierował papież Franciszek.

W 2019 r. ks. prof. H. Witczyk zredagował antologię poezji polskiej poświęconej dążeniu do niepodległej Ojczyzny i ukazującej zmagania pokoleń Polaków o jej odzyskanie. Książka, opatrzona tytułem *Polska miłością wskrzeszona*, została opublikowana w nakładzie 20 000 egzemplarzy i rozdana do wszystkich parafii katolickich w Polsce, a w formie elektronicznej (na płycie CD) do wszystkich katechetów celem wykorzystania jej w katechezie szkolnej.

* * *

Książdz profesor Henryk Witczyk wypromował 19 doktorów i 33 magistrów. Jest autorem 18 i redaktorem naukowym 30 pozycji książkowych, 163 artykułów i recenzji naukowych oraz ponad 200 scenariuszy telewizyjnych i radiowych. Przełożył na język polski dwa dokumenty Papieskiej Komisji Biblijnej. Od 2002 r. jest redaktorem naczelnym 39 tomów „*Verbum Vitae*” – początkowo półrocznika biblijno-teologicznego, a od 2021 r. – kwartalnika. Od października 2019 r. podejmuje w Ministerstwie Edukacji i Nauki oraz

Marcin Kowalski

w Radzie Naukowej Konferencji Episkopatu Polski starania mające na celu ustanowienie w dziedzinie nauk teologicznych odrębnej dyscypliny naukowej – „nauki biblijne”. Starania te ukoronowane zostały ogłoszeniem przez ministra Przemysława Czarnka w dniu 18 kwietnia 2021 r. na Jasnej Górze decyzji o jej powołaniu z końcem roku 2021.

ks. Marcin Kowalski